

Bakgrunn for vedtak

Uttak av grunnvann fra fjellbrønner i Hodlekve ved elva Reipa i Sogndalsdalen

Sogndal kommune i Sogn og Fjordane

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Sogndal kommune
Referanse	201401128-8
Dato	28.01.2015
Notatnummer	KI-notat nr. 1/2015
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Kristin Haugen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	1
Høring og distriktsbehandling	2
NVEs vurdering	3
NVEs konklusjon	5
Forholdet til annet lovverk	5
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	5

Sammendrag

Sogndal kommune søker om uttak av grunnvann fra flere brønner i fjell i forbindelse med hytteutbygging i Hodlekve i Sogndalsdalen. Maksimalt uttak er på 8,1 l/s. Tiltaket kan påvirke vannføringen i elva Reipa som er en del av Sogndalselva som er vernet gjennom verneplan IV.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane mener at vannuttaket er forholdsvis lite og antagelig vil gi små negative konsekvenser, og dermed vil være akseptabelt for allmenne interesser.

NVE mener at uttaket av grunnvann til vannforsyning i Hodlekve vil få små konsekvenser for allmenne interesser i vassdraget. Vannuttaket kan påvirke lavvannføringen i Reipa, og eventuelt andre tiltak i vassdraget bør vurderes opp mot tåleevnen før det iverksettes. Etter NVEs vurdering vil tiltaket ikke påvirke vassdragets vernegrnlag.

Etter en helhetsvurdering av planene og den foreliggende uttalelsen mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Sogndal kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann i Hodlekve i Sogndalsdalen med inntil 8,1 l/s. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Sogndal kommune, datert 3.4.2014:

«Søknad om konsesjon for uttak av grunnvatn til vassforsyning i Hodlekve i Sogndalsdalen

Sogndal kommune ønsker å etablere uttak av inntil 8,1 l/s grunnvatn fra grunnvassanlegg i Sogndal kommune i Sogn og Fjordane, og søker hermed om følgende løyve:

I Etter vassressurslova, jf. § 8, om løyve til:

- *uttak av inntil 8,1 l/s grunnvatn til vassforsyning for nytt hyttefelt.»*

Hoveddata

TILSIG		Reipa nedenfor Botnagrovi
Nedbørfelt	km ²	10,8
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	62,8
Middelvannføring	l/s	678
Alminnelig lavvannføring	l/s	27
VANNUTTAK		
Største vannuttak	l/s	8,1

Om søker

Søker er Sogndal kommune.

Beskrivelse av området

Den planlagte brønnparken ligger ved Hodlekve i Sogndalsdalen, ca. 10 km nord for Sogndal. I det berørte området består overflaten av morenemateriale som ligger over fjell, i hovedsak gneis og granitt. Løsmassedekket er opp mot 2 meter tykt. Fjellet og morenematerialet er forholdsvis tett, og i områder med dårlig avrenning dannes det myr. Det finnes en del små, grunne myrer i området. Elva Reipa følger en svakhetssone i fjellet med retning øst-vest. I retning nord-syd går det også sprekkesoner, disse vises som bekker på overflaten. Under prøveboring fantes sprekker med godt vanntilsig på ca. 40 og 65 meters dyp. Disse står i forbindelse med henholdsvis Botnagrovi og Reipa.

Teknisk plan

Det er planlagt anlagt en brønnpark i Hodlekve i området der elvene Botnagrovi og Reipa møtes. Prøvepumping viser at kapasiteten på en brønn er ca. 3,6 l/s. Det planlegges anlagt flere brønner.

Det vil gå vei frem til brønnområdet, og brønnområdet blir avgrenset med gjerde.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan/reguleringsplan

I gjeldende reguleringsplan er området for brønnparken regulert til friluftsområde, og det må søkes dispensasjon fra dette.

Verneplan for vassdrag

Sogndalselvi er vernet gjennom Verneplan IV fra 1993. Vernegrunnlaget er at vassdraget er anbefalt som typevassdrag med sin beliggenhet mellom Jostedalsbreen og Sognefjorden. Breer, elver og vann er viktige deler av et variert og kontrastrikt landskap fra høyfjell til fjord. Stort naturmangfold er knyttet til geologiske prosesser og former, elveløp, botanikk, landfauna og vannfauna. Sogndalsdalen har store kulturminneverdier og friluftsliv er viktig bruk.

Inngrepsfrie områder (INON)

Grunnvannsbrønner er ikke definert som tyngre tekniske inngrep som påvirker inngrepsfrie områder, men veien frem til brønnparken vil være et slikt inngrep. Veiene i hyttefeltet er ikke med i dagens INON-kart, og bortfallsrapporten viser et totalt bortfall av 0,31 km² inngrepsfri natur. Av dette forsvinner 0,03 km² villmarkspregede områder (mer enn 5 km fra inngrep), 0,48 km² av inngrepsfri sone 1 (3-5 km fra inngrep) og INON-sone 2 (1-3 km fra inngrep) øker med 0,2 km².

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Uttalelsene er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal.

NVE har mottatt følgende kommentar til søknaden:

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane uttalte følgende i brev av 1.9.2014:

«Fylkesmannen skal vurdere om vassuttaket vil medføre skadar og ulemper for kjende allmenne interesser, og i tillegg vurdere tiltaket etter lakse- og innlandsfisklova og ureiningslova. Prinsipp og føringar frå naturmangfaldlova og vassforskrifta vert lagde til grunn. Arealbruken vert avklara gjennom reguleringsplan for hyttefeltet.

Det er store allmenne interesser knytt til Sogndalsvassdraget, som er verna mot kraftutbygging. Vi kjenner ikkje til at det er registrert prioriterte naturtypar eller raudlista artar knytt til sideelva Reipa, men vassføringa i elva er viktig for naturmiljøet i og ved elva og for friluftslivet i området.

Vi har ikkje kompetanse til å vurdere i kva grad grunnvassuttaket i fjell vil påverke vassføringa i Reipa. Dersom uttaket fører til at lågvassføringa i elva vert noko redusert, kan dette vere uheldig for flora og fauna i og ved vassdraget. Vi reknar likevel med at konsekvensane av det avgrensa uttaket vil vere små og akseptable, og at ulempene uansett vil vere mindre enn fordelane av tiltaket.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Det er søkt om å ta ut inntil 8,1 l/s grunnvann fra fjell fra flere fjellbrønner. Prøveboring og -pumping viser at det i hovedsak er to sprekkesoner ved ca. 40 og 65 meters dyp som gir vann til brønnen. Disse sprekkesonene står i tilknytning til henholdsvis Botnagrovi og Reipa. Kapasiteten til brønnen er på 3,6 l/s. Det er planlagt anlagt flere brønner i samme område for å dekke behovet for vann. Dersom disse brønnene blir lagt til samme sprekkesystem, vil de påvirke de samme overflatevannforekomstene. Påvirkningen på vassdragene vil være til stede, men med en forsinkelse i forhold til avrenningen. Det er svært vanskelig å beregne grunnvannsmagasinetes tåleevne for brønner i fjell, og NVE gjør sin vurdering av virkninger av tiltaket som om vannuttaket på 8,1 l/s er direkte fra Reipa.

Reipa ved Botnagrovi har et nedbørfelt på 10,8 km² og en middelvannføring på 678 l/s. Alminnelig lavvannføring er på 27 l/s. Lave vannføringer inntreffer normalt i kalde perioder om vinteren, i perioder da hyttene normalt vil være i bruk. Et vannuttak på 8,1 l/s vil kunne påvirke alminnelig lavvannføring.

NVE mener at omsøkt vannuttak er stort i forhold til kapasiteten til sprekkesystemet der prøvebrønn er etablert, men såpass lite at det ivaretar vassdragets naturlige vannføringsdynamikk.

Naturmangfold og forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot relevante paragrafer i naturmangfoldloven. I NVEs vurdering av søknaden om vannuttak fra fjellbrønner i Hodlekve legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den

21.1.2015. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til grunnvannsuttaget er det ikke registrert noen viktige biologiske verdier. Vannuttaket er lite og vil sannsynligvis påvirke alminnelig lavvannføring i vinterperioden. Etter NVEs vurdering vil ikke fraføringen av vann i denne perioden ha nevneverdig negativ virkning for biologisk mangfold i elva. Tiltaket vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Påvirkningen som følge av tiltaket er svært liten. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt. Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap, friluftsliv, brukerinteresser og verneinteresser

Brønnparken er planlagt inntil nytt hytteområde i Hodlekve. Tiltaket vil i seg selv gi minimal påvirkning på inngrepsfri områder. Området er regulert til friluftsområde, og det må søkes kommunen om dispensasjon fra dette. Brønnområdet vil bli inngjerdet, men tiltaket er ellers ikke i konflikt med formålet i gjeldende reguleringsplan, og dermed heller ikke med brukerinteressene i området. Vannuttaket er såpass lite og inngrepene såpass små at NVE mener at tiltaket ikke vil være i konflikt med verneinteressene i vassdraget.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Grunnvann fra fjell til bruk som drikkevann har en fordel i forhold til overflatevann med hensyn til forurensning. I Hodlekve står sprekkesonene i direkte kontakt med 2 elver, noe som vil sikre vannforsyningen. Elva Reipa vil få fraført noe vann ved vannuttaket, og annet vannuttak fra og utslipp til elva bør vurderes opp mot elvas tåleevne før det iverksettes.

Oppsummering

NVE mener at uttaket av grunnvann til vannforsyning i Hodlekve vil få små konsekvenser for allmenne interesser i vassdraget. Vannuttaket kan påvirke lavvannføringen i Reipa, og eventuelt andre tiltak i vassdraget bør vurderes opp mot tåleevnen før det iverksettes. Etter NVEs vurdering vil tiltaket ikke påvirke vassdragets vernegrnlag.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og den foreliggende uttalelsen mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Sogndal kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann i Hodlekve i Sogndalsdalen med inntil 8,1 l/s. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av alminnelig vannforsyning ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttak

Tillatelsen gjelder et maksimalt uttak på 8,1 l/s fra grunnvannsbrønner i fjell ved Reipa i Hodlekve.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Arbeidet skal utføres skånsomt med så smale traseer som mulig. Midlertidige anleggsområder skal ryddes opp på en slik måte at det tilrettelegger for naturlig gjengroing av arealene.

Vi viser også til merknadene til vilkårenes post 7, om kulturminner.

Post 7: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner ved gjennomføring av tiltaket, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).